

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д. изк. Петер Кънчев Цанев

на

Дисертацията

„Арттерапията като творчески процес.

Визуални модели на експресия и комуникация при лица с двигателни увреждания, интелектуални затруднения и аутизъм”

Докторант:

Вяра Границка

Предоставеният дисертационен труд от Вяра Границка е с обем от 174 страници (без приложенията). Структурата на съдържанието е разпределена в две части:

1. Теоретични постановки.
2. Постановка на експеримента и анализ на емпиричните данни.

В първата част на изследването са разгледани историята, теорията и развитието на арттерапията. Специално внимание е отделено на социалната значимост на арттерапията и на

специализирания интерес към творческата дейност на хората с увреждания в контекста на общественото отношение към тях.

Тази част от изследването има въвеждащ информационно-теоретичен характер.

Разгледани са проблеми, свързани с особеностите на лицата с умствено изоставане, аутизъм и двигателни затруднения.

Тази първа част от дисертацията се отличава с ясна структура и задълбочено съдържание, което е изградено върху обширна и адекватна за темата българска и чуждестранна научна литература.

Втората част на дисертационният труд е посветена на дългосрочен изследователски експеримент, проведен от докторантката с група от 31 лица, обособени в четири възрастови групи, при които се срещат широк диапазон от заболявания – двигателни нарушения, психически разстройства, задържане в психичното и умственото развитие в различни степени на проявление и аутизм.

Важен изследователски момент в тази част на дисертацията е направеният сравнителен анализ на особеностите в творческия процес при лица с физически увреждания, умствен дефицит и аутизъм.

Интерес представляват психологическите интерпретации върху общите и специфични характеристики на изобразителната дейност при трите основни вида разгледани заболявания.

Тази част от изследването е подкрепена с богат емпиричен материал и задълбочени и детайлизирани наблюдения, които авторката предлага като програма за бъдещи аналитични проучвания по темата.

Заклучителната част на дисертационния труд разглежда сложните и противоречиви проблеми, които творческият процес при арттерапията повдига от една страна в общия контекст на човешката креативност и въображение, а от друга страна в контекста на теорията и психологията на изкуството като част от сложното съвременно взаимодействие между биоетичните въпроси на съвременната наука, изкуство и медицина.

В заключение смятам, че пред нас е един достоен теоретичен труд, който отговаря на необходимите изисквания и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Вяра Границка научната и образователна степен „доктор”.

25. 05. 2014 г.
София

/проф. д. изк. Петер Цанев/